

Lõputöö lühikokkuvõte

Asutus <i>(eesti ja inglise keeles)</i>	Tallinna Tehnikaülikool Tallinn University of Technology
Õppekava	BDÄR
Autor	Eliise Rebane
Juhendaja	Uno Feldschmidt
Töö pealkiri <i>(eesti keeles)</i>	HOIU-LAENUÜHISTUTE JA PANKADE ERISUS EESTI ÕIGUSLOOMES
Töö pealkiri <i>(inglise keeles)</i>	CREDIT UNION'S AND BANKING MANAGEMENT REQUIREMENTS IN ESTONIAN LEGISLATION
Töö lühikokkuvõte <i>(eesti keeles, 1-2 lk)</i>	

Käesolevas töös püstitas autor eesmärgi analüüsida hoiu-laenuühistute ja krediidasutuste juhtimist, juhtkonnale esitatavaid nõudeid, ning tuua välja erinevused, koos ühiste joontega. Viimases peatükis uuris autor võimalusi – eeldusel, et juhtkonnale esitatavad nõuded on täidetud -, kuidas hoiu-laenuühistu võiks ümber kujuneda pangaks ning kas on teoreetiline võimalus kujuneda kommertsbankaks. Selle tulemusel oli eesmärgiks luua ühene arusaam ja ettekujutus, millised nõudeid esitatakse finantsasutuste ja ühistute juhtorganite liikmetele ning kuidas on võimalik hoiu-laenuühistul ümber kujuneda.

Tulenevalt Krediidasutuste seadusest ja Hoiu-Laenuühistu seadusest, sai peamise ülevaate, kuidas Eesti seadusandlus piiritleb krediidasutusi. Peamise erinevusena võib välja tuua tegevuse eesmärgi, kus kommertsbankanduse eesmärk on teenida pangale ja ta omanikele maksimaalset kasumit teenustasude, kõrgete intresside ning madalamate hoiuste näol, kuid hoiu- ja laenuühistu koos ühistupangaga seisavad oma kliendi kasumlikkuse taga, mis tähendab, et klient teenib tulu krediidasutuse liikmeks olemise ja panustamisega. Mõlemal juhul kehtib Finantsinspektsiooni järelevalve ja panganduses kehtivate heade tavade järgimine. Paraku ei ole, erinevalt kommertsbankadest, hoiu-laenuühistus tagatud inimeste hoiused riiklikul tasandil, mis tähendab, et kui hoiu-laenuühistu ei ole võimeline maksma välja inimeste hoiuseid, siis riik ei seisa hoiuse omaniku selja taga. Seega annab hoiu-laenuühistus osalemine

parema vilja suuremate hoiuseintresside näol ja väiksemate laenuintresside näol, kuid risk sealjuures on suurem.

Krediidiasutuste juhtimise aspektist nähtub, et eri krediidiasutuste liigil on ka erinev juhtimine. Kommertspanganduses juhib panga tegevust nõukogu ja juhatus, kelle taga on aktsionärid, kuid ühistupangas ja hoiu- ja laenuühistus on õigus igal kliendil kaasa rääkida panga tegevuses, sest kliendina on ta osa pangast ja sellest tulenevalt on kliendil ka hääleõigus. Üldkoosolek teostab läbi revisjoni järelevalvet ühistu tegevuse üle, samal ajal kui kommertspanga kliendil puudub igasugune ülevaade sellest, kuhu tema raha investeeritakse või milliseid tehinguid pank teeb.

Järeldusena võib välja tuua, et kuna nii kommertspankadel, kui ka ühistulisel printsiibil toimival krediidiasutusel on oma head ja vead, siis langeb lõppsõna siiski kliendile. Kui klient on isik, kes eelistab otsustamist tema eest ning kindlamat garantiid, et ta saaks oma hoiustatud raha pangast kätte, siis suurema kindlustunde ja garantiid annab kommertspank, kuid tuleb arvestada, et kasum ja tulu, mis teenitakse kliendi hoiuse pealt, jääb pangale. Ühistupank ja hoiu-laenuühistu pakuvad küll väiksemat kindlustunnet, kuid annavad kliendile võimaluse osaleda panga töös ning suunata seda, kuhu investeeritav raha liigub, kas laenude või otseste investeeringutena. Risk on küll suurem, kuid majanduslik võit see-eest kindlam kui kommertspangas.

Viimases osas autor analüüsis võimalusi, kuidas hoiu-laenuühistu võib ümber kujuneda pangaks. Asusin seisukohale, et ümberkujunemine kommertspangaks (aktsiaseltsiks) on võimatu, kuna äriseadustik ja tulundusühistu seadus seab selleks piirangud. Hoiu-laenuühistul on võimalik ümber kujuneda ühistupangaks, millele esitatakse samasuguseid nõudeid nagu kommertspangale. Üheks teoreetiliseks võimaluseks tõin välja võimaluse asutada tütarettevõtte, kes osutab teenuseid avalikkusele ning kasumit toodab omanikule ehk ühistule. Analoogset skeemi kasutab Coop Eesti Keskühistu.

Kokkuvõttes võib äelda, et hoiu-laenuühistu ümberkujunemisel tuleb vaadata õiguslikke nõudeid, mis esitatakse juriidilisele isikule ning nõudeid, mida esitatakse juhtkonnale. Isegi, kui juriidilisele isikule esitatavad nõuded on täidetud, ei pruugi see tähendada automaatset ümberkujunemist. Isikulised nõuded on samuti väga olulisel kohal – kui juhtkond ei vasta esitatud nõuetele, siis ei saa ümberkujunemist toimuda.